

Kendelse
af
29. december 2016
i
faglig voldgift FV2016.0129:

Fagligt Fælles Forbund
for
A
(forhandlingssekretær Johnny Frimann Storm)

mod

Dansk Byggeri
for
V. Lauridsen Totalbyg ApS
CVR-nr. 71284328
(chefkonsulent Henrik Olsen)

1. Uoverensstemmelsen

Hovedspørgsmålet under sagen er, om betaling af et løntillæg til en elev har karakter af svendetildelt akkordoverskud eller arbejdsgiverbestemt bonus, og om der er krav på søgnehelligdags- og feriefridagsgodtgørelse m.v. af de skete betalinger.

2. Sagens behandling ved faglig voldgift

Sagen er den 8. december 2016 forhandlet for en faglig voldgiftsret med undertegnede fhv. højesteretspræsident Børge Dahl som formand og opmand, og følgende sidedommere: forhandlingssekretærerne Svend-Aage Poulsen og Claus Von Elling, 3F, konsulent Erling Olsen og juridisk konsulent Jeppe Wartacz, Dansk Byggeri.

Der blev afgivet forklaring af:

Tømrersvend A, tidligere tømrerelev, V. Lauridsen Totalbyg ApS.

Direktør Carsten Lauridsen, V. Lauridsen Totalbyg ApS.

Da der efter procedure og votering ikke blandt de partsudpegede medlemmer af voldgiftsretten var flertal for en afgørelse, træffes denne af opmanden. Parterne er enige om, at det kan ske uden fuldstændig sagsfremstilling og gengivelse af de afgivne forklaringer og parternes procedurer.

3. Påstande

3F for A har nedlagt følgende påstand:

Den indklagede virksomhed, V. Lauridsen Totalbyg ApS, skal under henvisning til Bygningsoverenskomstens kapitel 17, § 6, omhandlende elevs deltagelse i akkord og kapitel 9, § 55, om søgnehelligdagsbetaling anerkende, at virksomheden skal betale SH/FF-godtgørelse, pension og feriepenge af akkordoverskud, som er udregnet på baggrund af udleverede lønsedler fra virksomheden.

Virksomheden tilpligtes at betale:

Skyldig SH- og feriefridagsgodtgørelse	kr. 2.487,97
Skyldig pension	kr. 302,29
Skyldig feriegodtgørelse	<u>kr. 311,00</u>
I alt	<u>kr. 3.101,26</u>

Dansk Byggeri for V. Lauridsen Totalbyg ApS har påstået frifindelse.

4. Den konkrete sag

A har været tømrerelev i den indklagede virksomhed, V. Lauridsen Totalbyg ApS. I forbindelse med, at han afsluttede sin uddannelse, fik han foretaget et løntjek hos sin lokale fagforening, som konstaterede, at der på et antal lønsedler – under rubrikken ”Ferieberettiget løn” – optrådte en rubrik: ”akkordoverskud”. Det drejer sig om følgende 14 lønafregninger:

Dato	Akkordoverskud
20-12-2012	3.000 kr.
20-06-2013	3.540 kr.
18-07-2013	2.500 kr.
12-09-2013	3.060 kr.
24-04-2014	370 kr.
14-08-2014	1.055 kr.
25-09-2014	3.000 kr.
09-10-2014	2.740 kr.
12-03-2015	3.996 kr.
26-03-2015	2.201 kr.
09-04-2015	3.996 kr.
07-05-2015	2.880 kr.
21-05-2015	810 kr.
18-06-2015	<u>1.080 kr.</u>
I alt	<u>34.228 kr.</u>

Virksomheden har betalt feriegodtgørelse og pensionsbidrag af de 34.228 kr.

Uoverensstemmelsen angår, om der skal betales søgnehelligdags- og feriefridagsgodtgørelse af de 34.228 kr. Der er enighed om, at beløbet i givet fald efter overenskomstens § 55 andrager 2.487,97 kr.

3F kræver yderligere – af de 2.487,97 kr. – pensionsbidrag på 12,15 % og feriegodtgørelse på 12,5 %.

Der er enighed om, at beløbene i givet fald andrager henholdsvis 302,29 kr. og 311,00 kr. Dansk Byggeri, som ikke mener, at virksomheden skal betale noget beløb overhovedet, gør imidlertid særligt opmærksom på, at pensionsbidrag er 12 % – de 0,15 % til sundhedsbidrag kan der ikke blive tale om at skulle efterbetale til eleven.

A har forklaret, at han har været med i akkorder, bl.a. på Carlsberg, Herlevgårdsvej og Hotel Phønix, indgået af to svende, som fortalte ham, hvad det gik ud på, og hvad der kom ud af det. Han har ikke fået nogen akkordopgørelse og har ikke haft indblik i, hvordan det beløb, han fik, blev bestemt, eller hvem der bestemte det.

Carsten Lauridsen har forklaret, at der ud over ham og hans kone, som passer bogholderiet, er 5 svende og 3 lærlinge i firmaet. Det er kun ham, der laver akkordaftaler, og det sker yderst sjældent, at de aftaler priser på forhånd. De aftalte dog på forhånd en pris på vinduer og døre på Carlsberg og en pris på døre på Hotel Phønix. I øvrigt foregår det sådan, at svendene, når en opgave er færdig, skriver en seddel med et ekstrabeløb pr. time på opgaven, f.eks. 25 kr. ekstra pr. time. Hvis det er gået godt, så går han med til et beløb, 5, 10 eller 15 kr. ekstra pr. time, og i den forbindelse bliver der skrevet et beløb på til A.

Det er 3F's opfattelse, at når lønsedlen siger ”akkordoverskud”, må det være akkordoverskud, der er udbetalt. Det gælder så meget desto mere eftersom det er en tekst, virksomheden selv skal skrive i lønsystemet, og ikke en tekst, der kan komme frem ved indtastning af en kode eller lignende. Efter mesters egen forklaring har der da også på nogle pladser været aftalt stykpriser og ellers været tale om slumpakkorder, hvor svendene har spillet ud med en pris, og hvor mester har

kritiseret, og hvor mester selvfølgelig i tilbuddet til svendene har taget højde for bonus til eleven. Hertil kommer, at det ikke gør nogen forskel, om der er tale om akkordoverskud eller bonus – også bonus indgår i ferieberettiget løn, hvorfor der efter Bygningsoverenskomstens § 55 i 2016 skal betale 7,90 % uanset om den ansatte er svend eller elev.

Dansk Byggeri har anført, at der ikke foreligger slumpakkordarbejde, da ingen af parterne som foreskrevet i Bygningsoverenskomstens § 30, stk. 3, har fremsat forslag til slumpakkord, inden halvdelen af arbejdet er udført, og at der heller ikke er sket opmåling efter prislisten. Der er ikke tale om akkordoverskud – det er en forkert betegnelse. Realiteten er, at der er indgået aftaler med svendene om en forhøjet timeløn og en arbejdsgiverbestemt bonus til eleven – det er ikke svendene, som har haft noget at give eleven.

5. Opmandens bemærkninger

5.1. Aflønning af elever

Bygningsoverenskomsten 2014 indeholder i kapitel 17 særlige bestemmelser om elever. Elever får efter § 7, stk. 1, i dette kapitel ”løn for 37 timer pr. uge inkl. søgnehellidage” og efter § 1, stk. 2, løn på 5 feriefri dage. De bliver efter § 8 i dette elevkapitel omfattet af overenskomstens pensionsordning, når de er fyldt 20 år og har haft 6 måneders erhvervsarbejde – pensionsbidraget beregnes efter overenskomstens § 38, stk. 2, af den A-skattepligtige lønindkomst og udgør efter § 38, stk. 3, 12 % af medarbejderens ferieberettigede løn plus ferie- og søgnehellidagsbetaling. Elever er efter elevkapitlets § 7, stk. 3, omfattet af samme sundhedsordning, som gælder for voksne medarbejdere, dvs. – når virksomheden ikke har en særlig sundhedsordning, som er godkendt af organisationerne – den i overenskomstens kapitel 7 om pensionsordninger, § 38, stk. 7-11, angivne sundhedsordning i Pension Danmark, hvortil virksomheden skal betale et bidrag på 0,15 % af den ferieberettigede løn plus ferie- og søgnehellidagsbetaling. Om ferie henvises i elevkapitlets § 16, stk. 1, til bestemmelserne i ferieloven, hvorefter elever har ret til ferie med løn, jf. ferielovens § 9 og § 23, stk. 1.

5.2. Elevdeltagelse i svendeakkord

Bygningsoverenskomsten indeholder i § 36 en bestemmelse om elevers deltagelse i akkord. Det fremgår af stk. 4, at elever ikke har en selvstændig akkordret. Elever kan imidlertid deltage i svendenes akkorder. Når elever deltager i medarbejdernes akkord fradrages et i § 36, stk. 2, an-

givet timebeløb i medarbejdernes akkordopgørelser. Overenskomsten indeholder i elevkapitlets § 6 en bestemmelse om ”Elev i svendens akkord”, hvori det hedder, at ved elevs deltagelse i akkord ”henvises til bestemmelserne, som gælder for øvrige medarbejdere”. I samme kapitels § 16, stk. 3, om ”Feriepenge af akkordoverskud” er det angivet, at når øvrige medarbejdere yder elever akkordoverskud, ”tilfalder den til beløbet svarende feriegodtgørelse og søgnehelligdags- og feriefridagsbetaling eleverne.”

Udbetaling af akkordoverskud til svende udløser efter overenskomstens almindelige bestemmelser søgnehelligdagsbetaling og feriefridagsbetaling, jf. § 55, stk. 1, feriegodtgørelse, jf. § 49, stk. 1 og 2, pensionsbidrag, jf. § 48, stk. 2 og 3, og sundhedsbidrag, jf. § 38, stk. 7-11.

Det følger af elevkapitlets § 6 sammenholdt med § 16, stk. 3, at en arbejdsgiver ikke kan slippe for at betale de nævnte løndelev knyttet til en andel i et akkordoverskud, når medarbejderne i akkordopgørelsen tildeler en elev andelen. De overenskomstbestemte løntillæg til svende – feriegodtgørelse, pensionsbidrag, sundhedsbidrag og søgnehelligdags- og feriefridagsbetaling – tilfalder således eleverne i samme omfang, som de ville være gået til en svend, hvis svendene ikke havde tildelt en andel af akkordoverskuddet til eleven, selv om eleven har ferie, søgnehelligdage og 5 feriefridage med løn.

Det bemærkes, at der ikke kan kræves feriegodtgørelse af søgnehelligdags- og feriefridagsbetaling, jf. overenskomstens § 55, stk. 1, sidste led.

5.3 Arbejdsgivers udbetaling af vilkårligt løntillæg eller bonus til elev.

Det står en arbejdsgiver frit for ensidigt og uforbindende at belønne en elev for en god indsats med betaling af et vilkårligt beløb oveni den pågældendes løn.

Det er 3F's opfattelse, at en sådan bonus indgår i den ”ferieberettigede løn” og derfor udløser krav på søgnehelligdags- og feriefridagsbetaling efter overenskomstens § 55, stk. 1.

Overenskomsten henviser imidlertid som nævnt i elevkapitlets § 16, stk. 1, til ferieloven, hvorefter en elev er berettiget til ferie med løn, dvs. den sædvanlige og fast påregnelige løn på ferietidspunktet, jf. § 23, stk. 2. Der er i overenskomsten som nævnt bestemmelser om, at akkord-

overskud ydet en elev af de øvrige medarbejdere udløser feriegodtgørelse og søgnehellidags- og feriefridagsbetaling, jf. elevkapitlet § 16, stk. 3. Der er endvidere i dette kapitel § 4, stk. 5, en bestemmelse om, at elever får ekstra lønbetaling for overarbejde og i tillæg hertil 12½ % i feriegodtgørelse, der udbetales til hovedferien. Overenskomsten indeholder ikke en tilsvarende bestemmelse om feriegodtgørelse eller andre tillæg til en bonus som den beskrevne.

Det må på denne baggrund konstateres, at der ikke efter ordlyden af overenskomsten er krav på søgnehellidags- og feriefridagsbetaling af en bonus som nævnt. Der kan ikke fra den særlige regel om elevandel i svendenes akkordoverskud og det bagvedliggende hensyn til at undgå en besparelse for arbejdsgiveren ved at tildele en elev en andel sluttet analogt, så en udbetaling, som er ensidigt bestemt af arbejdsgiveren, tilsvarende må udløse søgnehellidags- og feriefridagsbetaling. Der er endvidere ikke oplyst et grundlag for at slutte analogt fra overarbejdsbestemmelsen til søgnehellidags- og feriefridagsbetaling af en bonus som nævnt.

Efter det anførte må overenskomsten forstås således, at den ikke hjemler krav på søgnehellidags- og feriefridagsbetaling af en bonus som nævnt.

Der er en flydende overgang mellem vilkårlige løntillæg og en bindende bonusordning i form af f.eks. driftsresultatafhængig forhøjelse af timebetalingen med et beløb til svendene og et andet til elever. En sådan bindende bonusordning har imidlertid en anden karakter end akkordafløjning. Der er navnlig ikke tale om, at eleven tildeles andel i et beløb, der tilkommer svendene. En sådan timebonus til en elev kan derfor ikke anses for omfattet af elevkapitlets § 6, og uden denne bestemmelse som indgang udløser løntillæg til en elev ikke søgnehellidags- og feriefridagsbetaling efter overenskomstens § 55.

5.4. Den konkrete sag

5.4.1, Parterne er enige om, at udbetaling af en andel af et akkordoverskud i henhold til en af svendene udarbejdet akkordopgørelse udløser søgnehellidags- og feriefridagsbetaling til eleven af den overskudsandel, denne har fået tildelt.

I givet fald har A således krav på betaling af 2.487,97 kr., jf. foran under 4.

Der kan i givet fald ikke gives medhold i, at der skal betales feriegodtgørelse af søgnehelligdags- og feriefridagsgodtgørelsen, jf. Bygningsoverenskomstens § 55, stk. 1, sidste led, og foran under 5.2. Der skal således i alle tilfælde ske frifindelse for så vidt angår kravet om betaling af 311,00 kr., jf. foran under 4.

Hvad angår pensionsbeløbet, jf. foran under 4, på 302,29 kr. omfatter det sundhedsbidraget på 0,5 %. I givet fald – altså hvis der er tale om akkordoverskud – skal dette bidrag, som angivet foran under 5.2. indbetales sammen med pensionen til Pension Danmark – det kan ikke forlanges udbetalt til eleven.

5.4.2. Efter de fremlagte lønsedler er der tale om akkordoverskud. Det må da også efter bevisførelsen lægges til grund, at A har deltaget i akkordarbejde på enkelte pladser. Efter bevisførelsen må det imidlertid også lægges til grund, at en del af beløbene angivet som akkordoverskud reelt har været en driftsresultatafhængig bonus. Usikkerheden om, hvilke betalinger der reelt har karakter af bonus, findes at burde komme virksomheden til skade, dels fordi der er tale om et elevforhold, dels fordi virksomheden kunne have undgået tvivl ved at anvende den korrekte betegnelse. De pålægges på denne baggrund virksomheden i alt at betale 2.000 kr.

6. Samlet resultat

Det følger af bemærkningerne foran under 5, at 3F ikke kan få medhold i anerkendelsespåstanden, som den er formuleret, og heller ikke fuldt ud kan få medhold i betalingspåstanden. Akkordoverskud til elev udløser søgnehelligdags- og feriefridagsgodtgørelse m.v., men anvendelse af betegnelsen akkordoverskud i en lønseddel udelukker ikke, at der reelt kan være tale om noget andet, f.eks. en driftsresultatafhængig bonus, som ikke udløser sådan godtgørelse.

Konklusionen bliver derfor:

Thi bestemmes:

V. Lauridsen Totalbyg ApS skal til Fagligt Fælles Forbund for A inden 14 dage betale 2.000 kr.

Hver part bærer egne omkostninger ved sagens behandling og halvdelen af udgiften til opmand.

Børge Dahl